

PINKSTEREN 1990.

1.

De schrijver Godfried Bomans en de schaker Max Eeuwe, al weer jaren terug: samen in een t.v.-gesprek. Nogal onverwacht vraagt Bomans aan Eeuwe: 'gelooft U in God?' Eeuwe, nogal overrompeld: 'Ik ben er wel in opgevoed maar het speelt nu geen rol meer in mijn leven.' Bomans, pal erop en recht uit zijn hart: 'Is het dan niet een beetje koud geworden?'

Inderdaad, 'geloven' heeft te maken met WARM WORDEN. Tijdens onze zoektocht in en door het leven gaat het als in het kinderspelletje. Het kind zoekt naar iets dat verstopt is; koud, kouder....warm, warmer, heet...gevonden!

Pasen was zo'n enorme vindplaats, een niet meer te blussen vuur, maar had het ook met mij, met ons te maken, werden wij er zelf door verwarmd om ook na het vallen weer OP TE STAAN, verder te gaan. Christus is opgestaan, maar ik dan?

2.

Pasen, pesach staat in Israel voor 'bevrijding uit Egypte'. Dat was ongelooflijk: na jarenlange dwangarbeid eindelijk op weg. Uitzicht; na de kou van de harde knoet, een beetje warmte. Maar het werd pas echt feest, toen in het beloofde land de eerste oogst werd binnengehaald! Op de vijftigste dag vierde men het wekenfeest, het oogstfeest, het pinksterfeest (Gr. pentekoste=vijftig). Vijftig dagen na Pasen plukte men de vruchten van de bevrijding. Pasen en Pinksteren op een dag! 'Men zou kunnen zeggen: het Pinksterfeest bestaat hierin, dat het dan pas goed Pasen wordt.' (W. Barnard)

Nu, na Pasen krijgt het de leerlingen pas goed te pakken, nu de Heer weg is, en zij nog in stille afwachting bijeen zijn, breekt het opeens door. De gloed, de hitte, de warmte, de inspiratie, de geestdrift, het enthousiasme: het is allemaal aanwezig in de eerste hoofdstukken van Handelingen.

U weet, het boek Handelingen is het tweede boek van de evangelist Lukas. Zijn evangelie en deze verhalencyclus van hoe het verder ging met de Jezus-beweging horen bij elkaar. Lukas schreef als het ware een reisbericht: eerst in het evangelie is er de tocht van Jezus vanuit Galilea naar Jeruzalem. Alles draait er om Jeruzalem, want daar waar de tempel is, daar moet de profetie in vervulling gaan, daar wordt alle gerechtigheid volbracht. Dit zeer tegen de zin van de Romeinse bezetters, zij voelden hun gezag ondermijnd: en zeer tegen de zin van de joodse leiders, want godsdienstige leiders, altijd en overal, denken van godsdienst alles te weten en te begrijpen. Deze messiaanse beweging rond Jezus, toen nog helemaal binnen het jodendom, ging daarna van Jeruzalem de wereld in, met Rome als einddoel. Rome was het centrum van de toen bekende wereld, de oikoumene. Precies daarover gaat het boek Handelingen, letterlijk: 'de praktijken van de apostelen'. Jeruzalem en Rome zijn de twee brandpunten voor Lukas. Recht en gerechtigheid voor allen, de gehele mensheid, maar te beginnen in en vanuit Israel. Niet zonder haar, maar met haar. Daarom moet in Handelingen 1: 12-26 eerst het twaalfstal opnieuw worden volgemaakt. De plaats van Judas wordt ingenomen door Matthias. Twaalf in getal, zoals de twaalf zonen van Jacob de twaalf stammen van Israel vertegenwoordigen.

3.

Maar wil je dat, wil je in de geest van Jezus verder, wil je de Naam van Jezus' Vader eer aan doen, dan moet er wel wat met je gebeuren. Want reken maar dat het kan gaan spannen als je in de buurt van Jezus wil blijven. Wat hij heeft meegemaakt, daar was je toen nog een beetje toeschouwer van, maar NU zul je het zelf aan den lijve gaan ervaren: gevangenschap, marteling, uitwijzing, de dood door ophanging zoals Petrus in Rome. Handelingen staat vol met deze verhalen. Nee, reken maar niet dat het van een leien dakje gaat, dat ze jou juichend staan op te wachten als je dingen anders wilt, politieke en maatschappelijke vernieuwing en een godsdienst die bevrijdend werkt. Nee, daarvoor moet er eerst iets met je gebeuren. Vraag is, willen jullie discipelen en wij hier vanmorgen echt iets aan ons laten gebeuren. Niet iets dat wijzelf bedenken, nee, dat is veel te heldhaftig en het wordt zo activistisch, dan moet er weer zo veel. Maar iets dat wij als het ware toegevoegd krijgen als een giff. Je kunt er wel zonder, je redt het misschien ook best nog wel, maar het is zo koud zonder. Zonder dat alles werk je ook wel aan maatschappij-vernieuwing en zo, maar het wordt zo'n OPGave.

Wel, ik denk dat in Handelingen 2 dat precies gebeurt. Men zei niet activistisch: we strijden verder in Jezus' geest. Ja, dat zeiden ze wel, maar nadat ze (misschien tegen hun eigen zin) eerst in vuur en vlam gezet WERDEN. Alle verhalen die volgen in Handelingen (Stefanus, Petrus, Paulus, Lydia, Dorcas; laten we letten op de vele vrouwen hier!) laten zien dat men de GAVE als zo groot en afdoend ervoer, dat geen enkele OPGAVE teveel, te zwaar of te vermoeiend meer was. En ze kregen nogal wat te verstouwen.

4.

Wie de geest KRIJGT wordt geestdriftig, die krijgt het bij tijd en wijle bloedheet. Want al die windvlagen en die tongen van vuur zij er nog steeds.

Dat geraas van die wind wordt in verband gebracht met het aanrollen van de volken die in bijbelse tijd Israel bedreigden. Altijd en overal de mogelijkheid en de werkelijkheid dat het zaad van de gerechtigheid wordt vertrapt. En inderdaad, het raast om onze oren. Het woelen der volken; Oost-Europa, een 'nieuw' West- Europa, Zuid-Afrika, het Midden-Oosten, China; hoe zal dat alles gaan, zal de mensheid in staat staan de vele dreigingen te keren, m.n. de dreiging voor tweedee wereld die nu bijna bezwijkt?

Zal het ons lukken om uiteindelijk EEN TAAL te spreken, zoals toen op die eerste Pinsterdag. Niet letterlijk EEN taal, dat was toen ook niet zo. Er staat, dat de Judeeers/Joden die uit alle volken om Israel heen naar Jeruzalem waren gekomen om het (oogst- ?)feest te vieren opeens die Galileeers (zou daar iets goeds vandaan kunnen komen!?) in hun eigen taal hoorden spreken. Dat was de taal waarin deze joden/judeeers geboren waren (vs 8), het Hebreeuws dus, DIE taal hoorden ze spreken, tora-taal, taal van onderricht in gerechtigheid, taal waarin de 'grote daden Gods' (11) beschreven staan, taal die vlees en bloed is geworden in die Ene, in die Ene mens, waardoor zij, die Galileeers, hier nu bij elkaar zaten.

5.

Om die taal te leren spreken zijn wij met Pinksteren bijeen. In onze dagelijkse taal die wij spreken mengt zich de taal van de Liefde. Heilige geest is dan gaan heten, krachtbron in jou en deze wereld. Niet stuk te krijgen, als de wind, soms windstil dan weer aanwakkerend tot orkaankracht. Grote blazer van gerechtigheid. Wind in jouw zeilen als je stil komt te liggen. Verwarmer van koude harten, koeler van hete hoofden. Trooster, zegt de evangelist Johannes, ja, want Jezus is geweest en God is ver, en toch; driemaal is scheepsrecht, vader-zoon en geest. Trooster, moeder, oerkracht. Zij rukt vanochtend aan ons, zij overkomt ons:

'Die om mij smeekt,
die ik heb afgeweerd
zolang ik kon.

Die mij niet sleurde,
niet duwde, maar wenkte
over uw drempel.
Die de sluier van mijn angst
niet scheurde, maar optilde.
Die met enkel
uw stem mij zo vermurwde
dat ik wilde.'

(Oosterhuis, Aandachtig Liedboek,
no 102)

Je bent koud, koud, warm, warmer....heet. JE BENT GEVONDEN!